

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 12, Egyház-tér felől.
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

kiadóhivatalban Egyház-tér-tér és a
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

A király előtt.

(vnc.) Csak Láng Lajosnak, a delegáció elnökének beszédére gondolok, melyet a múlt héten a király előtt tartott és mely az alacsony lelkekben rejtőző szervilizmusnak olyan frappans megnyilatkozása volt és az a gondolat vetődik elém, miért hogy a Felső előtt való megjelenés egy polgársorban fölnevelkedett embert annyira kiforgat magából, hogy egy pillanat alatt, megfedkezve férfit mivoltáról, remegő, görnyedő gyermekké válik, akit egy pillanással el lehet némitani.

A férfi büszkeség és öntudat hernyóvá zsugorodik össze, melyet egy tiprással eltaposhatnak.

Itt nem a kiválasztott emberek egyéniségéből kisugárzó intuitív erőről van szó, hanem arról a babonás varázsról, melyet a császári levegő áraszt maga körül és amely megejt az — erőseket is.

A sors intézkedése mérhetetlen magasságba helyez egy embert a többiek felé és ez a távolság megsemmisítő hatást gyakorol arra a halandóra, akit a természet a kiválasztottal egy ember képére teremtett.

Egy élet szorgalma, munkássága, az emberi lélek öntudata, a tudás és te-

hetség és mindazok a nemes tulajdonságok, melyek velünk születnek vagy amelyeket megszerzünk magunknak, eltörpülnek mind ama körülmény előtt, hogy velünk szemben egy ember áll, aki hozzánk hasonló ember ugyan, de akit a trón kinye bizonyos — glóriával von be.

Nem speciálisan Láng Lajosról beszélek és arról az émelegős megalázódásról és bizantinus hasravágódásról, mit ország-világ szégyenére jónak látott legutóbb produkálni, csak ezt a szomorú alkalmat ragadom ki ennek megvilágítására, hogy ez a szolgálkéség és az emberi önértetnek megalázása nem méltó egy szabad nemzet fiahoz.

Veszve van örökre az a nemzet, mely rabszolga korcsokat nevel a világra, ahelyett, hogy tölgyeket szülne.

És itt rejlik a szomorú problémának a megoldása is. A szabadelvű rendszer 30 évi virágzása alatt szolgálkéségben neveltünk és nem úgy nőttünk föl, mint egy független, boldog ország önértetes fia.

Szolgálkéség pedig csak szolganemzedéket szülhet, mely a büszke, parancsoló pillantás előtt lesüti szeméit.

Gondoljunk csak a királyhü Angliára, arra az országra, melynek becsületes, igaz és nemes lojalitása páratlan az

egész világon, vajjon, akadna ott egyetlen polgára is az országban, nem is az államférfiakról, de a munkás nemzetnek a legutolsó sorban élő tagjáról beszélek, aki nem állana meg büszkén és hajlíthatatlanul föl a király előtt és aki ne mondaná meg neki, ha erre alkalma nyílnék, az igazságot?!

Hol vagyunk mi ettől?

Itt éhes emberek tülekednek kenyér, rang és fény után. Itt szolgálkéségek születnek, melyek nem tudják szárnyaikat kibontani, hogy a magasba emelkedhessenek. Itt Lángok, Perczelek, Khuenek másznak a sárban és viszik maguk után azt a nemzetet, melynek intézése egy korrupciós választás után az ő kezébe jutott.

A Justh Gyulák, Bánffy Dezsők manapság már nagyon ritkák — nem is idevalók erre a szomorú földre, meg sem értik őket, mosolyognak rajtuk és törekvéseiken.

Pedig ők a keménydereku tölgyek, kik magasba nőnek és évszázadok viharával dacolnak, a nemzetnek bennük megtestesített erejéből készül a királyok trónja, mely előtt a mai korcsnemzedék reszkető inakkal és megrogygató térdekkel tud csak megállni . . .

Damjanics katonája.

Írta: Rákosi Viktor.

Benkő János tiszaföldvári fiú beállott honvédeknek, mindjárt az először fölállított tisz zászlóaljba. Levitték a délvidékre, mint a többi, a rácok ellen harcolni. Valamelyik ütközetben a harmadik zászlóalj közé keveredett s vagy három napon át velük küzdött és masirozott. Annyira kifáradta magát, hogy Damjanics is észrevette.

— Hogy kerültél ide?

— Elszakadtam a zászlóaljamtól és nem tudok ráakadni.

— Derék fiú vagy, megérdemelnéd, hogy a harmadik zászlóaljhoz tartozál, — szöve Damjanics.

— Vegyen be őrnagy ur, ez lesz a legnagyobb kitüntetés számomra.

Már akkor a harmadik zászlóaljnak nagy híre volt. Voltak ott közlegények, akiket más zászlóaljhoz altisztnak neveztek ki, de nem fogadták el. Sőt voltak ott altisztnak, akik inkább maradtak ott meg altisztnak, semhogy más zászlóaljhoz mentek volna tisztnak.

Dicsőség volt a harmadiknál közlegénynek lenni. Damjanics bevette Benkőt s a legény boldog volt.

1849. telén átlőtték a mellét — s amint szállítani lehetett, Damjanics kerített neki alkalmas kocsit és hazaküldte Tiszaföldvárra, ahol apja anyja és egy öccse laktak.

Szegény János meglehetősen nyomorult állapotban élt haza. A halált vitte magával a mellében. Egész nap a kemence mellett gubbaszkodott és tyuklevesen élt.

Odakint csikorgó, hideg, fehér tél volt. S Jánosban a tyuklevesnél is jobban tartotta a lelket, hogy Kossuth dolgozik Debreczenben, Bem tiszára sőpri Erdélyt és Damjanics közeledik már a Tisza felé az ő győzelmetlen fiaival.

Földvállról Debreczen felé tiszta volt az út s ők minden hirt megkaphattak. A község lakói odajártak a sebesült katonához s az magyarázta nekik a dolgok állását és a háboru menetelét.

Egy napon aztán temetői csend borult Tiszaföldvárra. Bevonultak a németek s a templom tornyára kitzítették a fekete-sárga zászlót.

János ágyba esett és lázas lett. Benkőné kísért szemmel hordta ki fiától a jóféle tyuklevesét. Nem kellett már annak semmi. A lélek esett ki belőle.

Nagyon rosszul lett.

Egy éjjel, sötétben az apját szólította. Az öreg gyertyát gyújtott és odament.

— Kedves apám, érzem, hogy sirom szélén állok. Hallgassa meg utolsó kérésemet.

Az öreg a sötétség felé fordította az arcát és nem szólt. A fiú suttogva folytatta: — Ne temessenek el Tisza-Földváron, ha meghalok. Ez a föld most ellenség kezében van. Késérű volna benne fektetni. Én szabad magyar földben akarok nyugodni. Temessenek el a cibakházi temetőben.

Itt már az öreg Benkő arcán egy nagy könnycsep gördül végig.

— Megteszi apám?

— Megteszem.

Most még egyet kérek. Menjen el a paphoz. Urvacsorát akarok venni.

És Benkő János fölvetette az urvacsorát és lelke megnyugodott. Az öreg Benkő pedig vállára vetette a bundáját és elbusult szívvel neki vágott az éjszakának.

Maga se tudta merre megy, mi a szándéka, de vitte valami ismeretlen elhatározás.

— Állj, ki vagy! — hangzott teléje a sötétségből.

— Magyar ember vagyok.

A szőlők közt volt s honvédelőőre bukkant. A fiuk előlötték.

Ma már az egész Debreczen hölgyközönsége bámulatos olcsóságáról beszél.

Kizárólag alkalmi vételek! Naponta érkeznek ujdonságok! Színésznőknek nagy árkedvezmény! Pontos, szolid kiszolgálás! Tessék a címre figyelni!

A Budapesti Csipkeáruház fióküzlete

SAS-UTCA 4.

Bejárat a Kossuth-utca felől.

csak a Budapesti Csipkeáruház

fiók-üzletének

Népcsalás.

Az agráriusok. — A delegáció.

Buborékok uszkálnak a politika vizeinek felszínén. Ezek a buborékok fejezik ki a pozitívumokat, melyeket a kormány vívmányoknak tart. Még csak az az előnyük sincs, ami a szapanbuborékoknak: még csak nem is színesek és nem is tetszetősek. Szükség van, így mondják, a magyar nyelv érvényesülésére a katonai bünvádi eljárásban. Mintha magyar katonát, aki valamely bünt követ el, más nyelven vallatni lehetne, mint a maga nyelvén. Szükség van a kézfizetések fölvetelére. Mintha ez nem a törvényben gyökerezne. Szükség van arra, hogy a katonai szállításokban a magyar ipar is részesedjék. Mintha ez nem volna magától értetődő dolog.

Ezek tehát a pozitívumok. Minden másról, ami a köztudatban lángolva és lobogva ég, csak úgy pertangentem beszélnek. Majd azután, ha ezeket a buborékokat fölpatlantottuk, következik majd ami egyéb és a választói reform.

Itt a lóláb. Mindent szükségesebbnek, mindent sürgősebbnek tart a kormány, mint a választói reformot. Ezt el kell tenni jobb időkre, arra az időre, amikor majd a kormány ráér a nép jogaiival is, nemcsak Ausztria érdekeinek szolgálatával foglalkozni.

A népmítás és népcsalás ily evidensen szembeszökő és szemérmetlen sohasem volt, mint most.

Az argentinai hus ellen.

A magyar agráriusok nem szeretik az argentinai fagyasztott húst. Ez még érhető. De már az kevésbé érhető, hogy a magyar agráriusok azért is haragszanak, hogy Bécsben szeretik a fagyasztott húst. Elvégre miért fáj a mi agráriusainknak a bécsiek gyomra? Az agráriusok haragja most érte el a tetőpontját. Az első fagyasztott husküdemény ugyanis szerencsésen megérkezett Triesztbe és ez a fagyasztott hussal meg-

rakott hajó borzasztó mértékben felizgatta az agráriusok lapját, a „Köztelket“, amely most odáig van, hogy gróf Serényi földművelésügyi miniszter nem akadályozta meg az argentinai husimportot. Nagy haragjában csinos leleplezéssel kedveskedik olvasóinak. Elmondja, hogy a „guruló pesók“ csinálják a hangulatot az argentinai husbehozatal mellett. Azt mondja, hogy az argentinai kormány már eddig is százazteket költött hangulatkeltésre és attól fél, hogy amit az argentinai kormány nem egészen dicstelenül kezdett, folytatni fogja teljes dicsőséggel.

A delegáció hadügyi albizottsága.

Megint működik a delegáció. Sőt most kezdődik csak igazán a puhítás. Ami eddig történt: Láng Lajos szervilizmustól csöpegő beszéde a királyhoz, a király trónbeszéde és Aehrenthal expozéja mind csak bevezetése volt a mai nap nagy eseményének. Ma délután mondta el báró Schönaich közös hadügyminiszter a hadügyi expozét, amelyben rendes szokása szerint szívhez szóló zokogással keseregte el a hadsereg nagy bajait.

A delegációk tanácskozással párhuzamosan tovább folytak Bécsben a tárgyalások a Khuen-kormány nagyszerű kívánságai ügyében. A magyar iparnak a hadseregszállításokban való arányos részesedése ugyan már a koalíciós kormány első delegációja alkalmával annyira elhatározott, hogy az összes legrészletesebb kiadások és a szállítások már négy esztendő óta tényleg ezeknek a rendelkezéseknek alapján történnek: — de most megint erről tárgyalnak. A katonai büntető perrendtartás nyelvével illetőleg tovább fognak tanácskozni, mert Bécs még nem hajlandó megengedni, hogy Magyarországon a hadbíróság magyar nyelven tárgyaljon, hasonlóképpen a kézfizetések felvétele körül is bajok vannak. De csak átmenetileg, mert végül a magyar kormány mindent teljesíteni fog, amit az osztrákok követelnek. Hiszen ezért adak a bécsiek pénzt a választásokra. Osztrák pénzen szerezték a többséget, osztrák érdekeket kell szolgálniok.

A delegáció hadügyi albizottsága délután tíz órakor kezdte meg ülését, amelyen Schönaich közös hadügyminiszter elmondta expozéját.

A M. Gy. O. Sz. a város fejlődéséért.

Beadvány a tanácshoz.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének debreceni fiókja ma egy nagyon helyes irányban indult akciónak állt élére. Közre akar működni abban, hogy Debrecen mai rohamos fejlődésében az ipar és kereskedelem is kellő méltánylást találjon és egyik iránynak javára se szoruljanak hátra ezeknek érdekei.

A M. Gy. O. Sz. debreceni fiókja följánlotta szolgátaait a városnak, amelynél e nemes és szép ajánlatot köszönettel kell elfogadni.

A beadvány szövege a következő:

Tekintetes tanács!

Mindenkit őszinte igaz öröm kell, hogy eltöltsön a Debrecen városában tapasztalható nagy fellendülés, melynek szembeötölő jellegzetessége az, hogy maga a város törvényhatósága sietve-siet megteremteni egy jövőendő nagygyá fejlődés kereteit.

Vizvezeték, csatornázás, villanyos vasút, utcakövezés, városrendezés nagyarányu munkálatai egyszerre folynak s intézmények és magánosok építkezései palota sorokat emelve sietnek modern nagy városi színre cserélni ósdi utcárszleteket.

Nemcsak mind e nagy törekvések valódi gyümölcseit élvezendő utókor, de a közérők kibontakozásainak színes pompájában ma gyönyörködő nemzedék igaz háláját is megérdemli úgy a város bölcs tanácsa, mint annak törvényhatósága azért, hogy a városfejlődés vonalán ily erélyes léptekkel indult el.

E törekvéseket kiegészítőleg látjuk igaz

— Hová igyekszik bácsi?
— Cibakházára. Hát Cibakházán már magyar csapatok vannak?
— Azok bizony, tegnap óta.
— Ki a parancsnok?
— Damjanics.
— Akkor jó helyt járok.
— Csak nem Damjaniccsal van dolga?
— De éppen, hogy ő vele.
— No akkor visszamehet az őrártattal.
Csakhogy Damjanics nagy ur ám, bácsi, nem lehet hozzá úgy éjnek éjszakáján berontani.
Az öreg Benkő rántott egyet a bundáján.

— Nagy ur lehet mással szemben, de velem nem az. Mert az én fiam is az ő katonája volt.

— Ugyan!
— Igenis vitéz urak, most pedig a halállal vívódik szegény odaát Földváron. És ezt a halált Alibunártól hozta haza...

A honvédek elhallgattak. Fialat gyerek volt valamennyi s mindegyiknek a tulajdon, aggódó édesapja jutott eszébe...

A csapat a csikorgó havon megindult Cibakháza felé.

Amint a falu közepe táján ballagtak, egy háznak az ablaka hirtelen megvilágosodott.

— Damjanics fölkel, — szól egy káplár, — menjen oda az udvarra és várja meg, amíg kijön.

Benkő úgy tett. Félreáll egy sarokba s nézte, hogy az udvar közepén égő nagy tűzrakás körül hogy gyülekeznek a tiszték.

Észre sem vette, amikor Damjanics, akit a fia leírásából jól ismert, kilépett és a tűzhöz állt.

Egyszerre egy tiszt harsány hangon kiáltott: Hol van az a földvári ember?

Benkő bácsi odáért. Damjanics meg-nézte.

— Maga keres engem?
— Én kérem ássan.

— Maga egy volt katonám apja?

— Igenis könyörgöm, a Benkő Jánosé, aki Alibunárnál megsebesült.

— Emlékszem rá. Éi még?

— Haldoklik. Ebben a dologban jöttem éppen.

— Mit akar? Csak röviden.

— Kérem ássan, katona urak, a fiam nagy kinba van, mert a németet tudja Földváron. Aszongya, nem tud nyugodtan meghalni, nem tud békén pihenni a földvári temetőben, ha a község német kézben van. Nem szabad föld az... nem magyar föld, amíg az ellenség zászlaja van a tornyon...

Benkő bácsi hallgatott egy darabig, aztán folytatta:

— Pedig én otthon akartam eltemetni. Oda, a nagyapja, kis testvérei mellé... ahol tavasszal olyan szépen virágozik az akác, ahová a magam, meg anyjukom csontjait is szántam. Hadd legyenek mind együtt a halálba, ahogy az éleibe együtt voltunk.

— Jól van öreg, — felelt Damjanics, — menjen kend haza nyugodtan és mondja meg a fiának: mire a nap fölkel, Földvár újra magyar föld, szabad föld lesz.

És Benkő János ágyudörgés közt halt meg, boldogan, nyugodtan. Még egyszer hallotta a huszárok trombitaszavát, még egyszer hallotta a szuronyrohamra induló harmadik zászlóalj dalát s a menekülő vasas németek robogását. A kelő nap a magyar zászlót látta lobogni a tiszaföldvári toronyról. És látta bizonyára a meghalt honvéd is a más világról.

És Damjanics ágyura tette Benkő János koporsóját és úgy vitette ki a temetőbe... és mikor a fiut leeresztették öreg szülei és kis testvérei mellé, a harmadik zászlóalj negyedik százada sorlóvéssel tisztelgett meghalt bajtársának.

ÉKSZEREK, ÓRÁK, EZÜSTNEMŰEK legolcsóbban, teljes bizalommal közkedvelt ékszerész és órász üzletében, **DEBRECZEN,** **Rose Dezső** Piac-u. 55. Javítások és ékszerátalakítások izlésesen és olcsón eszközöltnék

örömmel azt is, hogy nemcsak a város külső képeinek kiképzésében serénykedik a város igazgatás, hanem a különböző iparvállalatoknak adott jelentős támogatásokkal és kedvezményezésével előre látásának bizonyítékait szolgáltatja s ennek már is sok fiatal, tetterős vállalkozás köszöni létét.

Látván e nagy kereteknek napról-napra jobban kiegészülő körvonalait, magán a társadalmon áll már most idejében gondoskodni e kereteket betöltő tartalomról.

Elsősorban az iparos, a gyáriparos társadalom hivatása ez, amely érzi és tudja, hogy eddig való országos fejlődésünknek minden nagyipart a fővárosba vonzó centralistikus jellege a legfőbb oka a vidék kulturális elmaradottságának.

Szövetségünk fiókja szívesen vállalkozik arra, hogy a város törekvéseit a maga ható területén töle telhető erővel alátámassza abban a meggyőződésben, hogy egy város haladásának egyik legfontosabb tényezője az ipar, a gyáripar.

Amikor most egy nagy gyáripart befogadni képes keretek kialakulását látjuk, úgy véljük, hogy e kereteket betöltendő tartalom elhelyezkedését egyengető cselekvés ideje is elérkezett. Értjük itt az ipari munkásságot, a fejlődő forgalom ama tömegét, amely nélkül a város nem város. És ezzel felvetettük a munkás lakások kérdését.

Egyelőre kezdetnek a régi téglavető telep rendezésének kérdésébe kívánjuk tiszteletteljes javaslatunkat bekapcsolni.

Bár jól tudjuk, hogy a jelenleg ott lakóknak jogszerű követelésük a várossal szemben nincsen, mégis azt látjuk, hogy a Város az ő hagyományos méltányossági belátásával jóindulatu elbánást kíván velük szemben alkalmazni.

Erre egyetlen módot látunk, melyet ezennel tiszteletteljesen javaslatba is hozunk:

Létesítse a Város a téglavető környékén, inkább a városhoz közelebb az első munkáslakás kolóniát, oly módon azonban, hogy az pénzügyi tekintetben is a városra nézve előnyös legyen és abba teendő befektetései gyümölcsöző tételek legyenek annyival is inkább, mert hiszen e rendezéssel kb. 50 hold városi föld fog felszabadulni, amely egyszerűen művelve is 3000 korona évi hozamot képvisel. Ez már magában is megoldási kiindulás.

A kiviteli módozatokhoz most nem kívánunk hozzászólni, hiszen a munkáslakás-építés technikájára már számtalan példa kínálkozik s módjában van a városnak a legjobban beváltat követni.

Amennyiben a tek. Tanács a részletekben szolgálatainkat igénybe venni óhajtáná, a legnagyobb örömmel ajánlanák fel közreműködésünket.

Debrecen, 1910. október 18.

A M. Gy. O. Sz. debreceni fiókja nevében:

Szántó Győző s. k. Dr. Rédei Rezső s. k.
elnök. titkár.

A beadványt legközelebbi ülésén fogja tárgyalni a város tanácsa.

A kamarák a kereskedelemügyi miniszternél.

Debreceni küldöttség Hieronyminél.

Magyarország tizenhét kereskedelmi és iparkamarájának közös küldöttsége testileg tisztelgett tegnap Hieronymi Károly miniszter előtt, hogy őt mint az ipari kormányzat vezérét üdvözölje s iparpolitikájának irányelvei felől kérdést tegyen nála.

A kamarák küldöttségét a debreceni kamara elnöke, Szent Királyi Tivadar vezette s a helyzetéhez mért tartalmas és határozott beszédével módot nyújtott a miniszternek, hogy rendkívül érdekes és egyben megnyugtató nyilatkozatokat tegyen.

Különösen az iparfejlesztésre, az ipari államségélyezésre, a szakoktató tanfolyamokra vonatkozó kijelentéseket, továbbá az ipartörvény revíziójára, a kereskedelem-ellenes áramlatokkal való szembehelyezkedésre vonatkozó nyilatkozatokat hallgatták a kamarák küldöttei nagy megnyugvással s összefoglalólag azt a kijelentést, hogy kormányzata alatt a kamaráknak még nagyobb és érdemlegebb munkateret kíván biztosítani.

A miniszter a beszéd után rendkívül melegséggel és szeretetreméltósággal foglalkozott el a küldöttséggel.

Azután a kamarák Stettina államtitkárát keresték fel, ki előt ismét Szent-Királyi volt a küldöttség szószólója. Az államtitkár is meleg barátsággal fogadta a kamarákat s biztosította legtejemebb bizalmáról őket.

Wellmann légi utja.

Harminc óra óta nincs hír róla

Wellmann és öt társa eltűnt a levegőben. Utban vannak-e még Európa felé az Océán fölött a levegőben, vagy utólrétegeket már a szomorú végzet, azt egyelőre tudni nem lehet.

Az utolsó távirat, mely róluk érkezett, nagyon borús hangzik.

A léghajót hajó motort meg kellett állítaniok. A látásukat korlátozta a köd és haladásukat a szél.

Minden hozzáértő ember balvégzetet jövendő az emberfölköttien vakmerő vállalatnak és a vállalkozóknak.

Az egész emberiség aggódva lesi, hogy nem sodorták-e el ellenséges légáramlatok a léghajót? Nem érték-e utól az utasokat a tengerfölkötti viharok? Nem sújtotta-e le őket a villám?

A tenger mindenhol ködös, zivataros. Dróttalan táviratokat sem európai, sem amerikai készülékek az Océán fölött járó légi utasoktól föl nem vett. Teljes bizonytalanság uralkodik mindentel.

A mai délelőt folyamán Londonból az alábbi távirat érkezett, melyet éjjel 12 óra 35 percker adtak fel:

Mint a Reuter-ügynökségnek New-Yorkból jelentik, ott nagyon aggódnak, hogy Wellmann lekerült a helyes utról, mert léghajója szinte a fölszállás pillanatától kezdve ködbe volt burkolva. Már 30 órája, hogy Wellmannról semmi hír nem érkezett.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, kőszólyásnak, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipócsi Salvator-forrás-állását, Budapest, Budaörsi utca, 8.

Uj birodalom.

Monakoból jelentik, hogy Albert fejedelem a kormányt ad népének.

1. Monaco alkotmányos ország, fölveszi a Monacoi Birodalom M. Sz. címet.
2. Monaco fejedelme császári rangra emeltetik.
3. Monacóban a törvényt a császár az országgyűléssel hozza.
4. Az országgyűlés száz tagból áll és tagjait Monaco százkilenc lakója választja.
5. Az országgyűlés különös joga, hogy a tizenhárom tagból álló hadsereg létszámát és jutalékát megajánlja és a harminchárom frank negyvenhét centime ot kitevő állami jövedelmeket megszavazza.
6. Ha az országgyűlés és a császár nem tudnak megegyezni, Louis Blanc ur, a játékbarlang igazgatója dönt. Ő fizeti a császárt és az országgyűlést is. Az országgyűlés tagjainak tizennégy napi, a császárnak hat havi felmondása van.
7. A császár szabadon nevezi ki Monaco területére a róm. kath., görög kath., görög kel., egyházak érsekeit és püspökeit. Ő üzen háborút, ő köt békét, őt illeti a hadsereg belserveszeti és vezényleti joga.
8. Veszély esetén az egész haderőt mozgósíthatja, Mind a huszonegy embert.
9. A monacoi kormányt a császár nevezi ki. A minisztereket a krupié, rendőrök, játékbarlangi hivatalnokok és öngyilkosok leszámítása után főnmaradt négy monacoi lakos közül nevezik ki. Kinevezetésüket kötelesek elfogadni. Ellenkező esetben kiiltatnak a játékbankból.
10. Eredményes szolgálat esetén a miniszterek a „Vörös páratlan” vagy a „Harminc-negyven”-rend nagykeresztjét kapják.
11. A miniszter cipőt pucolni, vixolni nem köteles és minden tizennégy napban kiemője van.
12. Az új alkotmány nem változtatja meg Monaco közjogi és nemzetközi állását.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Monaco új parlamentje kimondja, hogy tiszteletben tartja a nemzetközi megállapodásokat, különösen a brüsszeli cukoregyezményt és megígéri, hogy legalább tíz évig nem üzen hadat Angliának. Ha mégis, erről három hónapon belül, ajánlott levélben fogja értesíteni.

Szinlap, vagy reklám- ujság?

Tháliai izléstelenségek.

A színházi iroda kevés izléssel megjelentetett színházi napilapja mai számában a szerkesztő mérges kis cikkben polemizál egyik helybeli lapíróval színházi jelentésével. Soha sem tartottuk szerencsés gondolatnak, hogy színész ember a nyomtatott betűkben igyekezzék bizonyítani adni annak, hogy ő jobb színész, mint amilyenek az illető színházi kritikus őt lefestette. Teremtse szerepét és jót, játszó művészettel s a saját mesterségében győzze meg a publikumot, hogy ő művész és a kritikusként nincs igaza.

A színházi lap szerkesztője azonban ezt másképpen tudja és cselekszi. A kirohanás különben nem bennünket érint, nincs is köztünk ilyen formában ahoz.

A szinlapnak indult, de hirdetésekbe futt hivatalos közlöny a most említett és elkövetett cikkével nemcsak azt bizonyítja, hogy szerkesztője, vagy a színházi iroda két balkezű, hanem azt is, hogy ilyesztően izléstelen is. Mert az. Izléstelen. Izléstelen pedig a polemian kívül eső részben, akkor, amikor így okvetetlenkedik:

Végül csak annyit óhajunk megjegyezni, hogy a nagyközönség a fizető nagyközönség, amely hivatva van bírálatot gyakorolni, nem kérdezi ki mi volt, ki hol volt, hanem csak az érdeklő, hogy: mit tud most.

Igy. Még a fekete betűs szó is így van benne.

Tehát a színházi iroda, amelynek igazán semmi köze az újságírók jegyeihez, azt a — mondjuk enyhén — merészséget követi el, hogy egyenesen bántó és kihívó formában veti oda az újságok ama kellemetlen kötelességét, hogy szabadjeggyel járnak az emberei a debreceni színházba. Nos hát ez az izléstelen, merész kiszólás már bennünket is érint, mert mi is abban a szerencsétlen helyzetben vagyunk, hogy nem a fizető nagyközönség soraiba, tehát azok közé, akik hivatva vannak bírálatot gyakorolni, tartozunk.

Érint annál inkább, mert a színházi iroda, vagy szerkesztő, vagy direktor, vagy kicsoda nem ajándékozta meg a lapot jeggyel, hanem az Debrecen város közönségének határozata értelmében bennünket **jogosan** megillet.

Nem tudjuk, hogy Zilahy Gyulának, a színház igazgatónak van-e köze a színházi irodához, van-e köze a szerkesztőhöz. Azt kell hinnünk, hogy van. Ha pedig van, törődnie kell azzal, hogy alkalmazottjai sem a sajtóval, sem mással ne izléstelenkedjenek. A direktornak, rendezőnek, meg a színházi irodának arra legyen gondja, hogy jó előadások legyenek, mert ezekhez nem elég az, hogy derék, jó előadói művészei legyenek.

Azután még egyet, ha már izléstelenségről van szó.

Az igazgató tartozik tisztességes szin-

lapot a közönség kezébe adni. Az a papír, amit e címen osztogatnak, nem az. Az lehet hirdetési ügynökségek találkozó helye, reklámújság, vagy akármi, de nem szinlap, mert az erre szánt rész a legkisebb a lapon. A szinlapot kérő közönség pedig nem arra kíváncsi, hogy vajjon ki írta olyan csúnyán oda föl, hogy hol kapni színház után kifizető vacsorát, arra sem kíváncsi, hogy fehérenműjét hol mosathatja, vagy hogy a Szolyvai víz és Luhi Erzsébet neve, egyéb, ami izlésünk szerint ki nem írható szervek bajainál jó és hogy csiramentes, hanem a szinlapra. Ezt pedig bajos kiböngészni a harisnyákirály, a végeladás, májfolt és pattanások között.

Végül csak annyit óhajunk megjegyezni — mondjuk mi szabadon a Thália után — hogy tudomásunk szerint Debrecen városának van színházi főfelügyelője is, K. Tóth Mihály dr. kultur tanácsnok, aki nagy gondtal és ambícióval foglalkozik a debreceni színház ügyével. Ha már a direktor nem tudja elűzni az izléstelenségeket, űzze el ő, neki is kötelessége.

Végül még egyet a szerkesztő urnak: A legközelebb a szinlapot nyugodtan írhatja ezt a szót **Svihákok** így, nem kell úgy írnia — mintha ahogyan eddig tette — **Shvihákok**.

A legfinomabb Joyuson

Levélpapírok

a legnagyobb választékban

Csillag Arthur

levélpapíráruházában

a Városháza épületében.

Monogramm és névnyomások dombornyomással a leggyorsabban eszközöztetnek.

KÉPESLAPOK a leggazdagabb választékban.

Részlet a szerencsi vasuti katasztrófáról.

Hogyan történt a kisiklás.

Megemlékeztünk tegnap arról a borzalmas vasuti szerencsétlenségről, amely Szerencsen történt. Ma ezeket az újabb részleteket jelentik az esetről:

A pályaudvarról való kihaladásnál, mindez ideig még ismeretlen okból a vonat legutolsó személykocsija kisiklott. Szerencsére, ebben a szakaszban egy utas sem volt. A személykocsihoz volt kapcsolva a kezelőkocsi, amelyben ketten tartózkodtak: Lapsánszky miskolci és Kovván budapesti vasuti kezelők. Amint észrevették a szerencsétlenséget és azt, hogy a kocsoldalra dől, ki akarták ugrani, azonban oly szerencsétlenül, hogy a szegény Lapsánszky a vonat kerekerei alá került és fejét a kerekerek szétmorzsolták. Kovván viszont a lábán sebesült meg súlyosan.

És van az esetnek még egy szerencsétlen áldozata: Benkő Rezső szerencsi raktárnok, aki ott volt, mikor a szerencsétlenség történt s annyira megrémült, hogy elméje megzavarodott.

A vonat utasai ellenben semmit sem

vettek észre, mert a kisiklott kocsikat nyomban lekapcsolták és a vonat tovább haladhatott.

A szerencsétlenségről azonnal távirati jelentést tettek a miskolci üzletvezetőséghez, ahonnan Bajza István és Kóczi István főfelügyelők azonnal Szerencsre utaztak. Velük ment Bacskay balesetvizsgáló is. A helyszínen megindították a vizsgálatot a baleset okairánt, ami eddig még nincs kiderítve.

Felebbezés a Stencinger-ház lebontása ellen.

Várjunk még két évig.

A „Debreczen“ több alkalommal foglalkozott a Stencinger-ház lebontásának kérdésével, amelyben legutóbb a törvényhatósági bizottság közgyűlése kimondta, hogy a Stencinger-házat le kell bontani.

Mi állást foglaltunk a lebontás ellen, mert igaz, hogy a városszépítészeti szempont kívánatosá teszi a ház lebontását, de minden más szempont ellene szól. Elsősorban tiltja a ház most való lebontását az, hogy a város sokat veszítene a lebontással. Elveszítene elsősorban 12.000 korona évi jövedelmét, ami a ház vételárának törlesztésére szolgált eddig. Ez a 12.000 korona veszteség pedig másfél százalék pótdó emelkedést jelent, amire pedig a városnak most, amikor anyagi erejét annyi fölül igénybe veszik egyéb nagy és fontos munkálatok kiadásai, — igazán nincs szűrsége.

De még maga a városszépítési szempont sem okolja meg teljesen a lebontás szükségességét, mert hiszen az Egyházteret csak 1913-ban kell rendezni, amikor majd a Kossuth-szobor fölállítására kerül a sor. Addig pedig 24.000 korona bért vehet be a város. Ennek elvesztése igazán bűn volna.

A városnak tehát éppenséggel nem érdeke a ház lebontása. Érdeke az egyedül a körültekintő telkek tulajdonosainak, akik telkének értéke erősen fölcsökkenne. Ezeknek érdekeiért pedig a város nem mondhat le 24.000 korona jövedelemről.

Ezek az indokok vezették azt a tizenöt tekintélyes polgárt, akik ma felebbezést adtak be a lebontást elrendelő közgyűlési határozat ellen. Felebbezésükben arra az álláspontra helyezkednek, amelyen mi állottunk s megjegyzik, hogy a lebontással két évig, a Kossuth-szobor fölállításáig, vagy legalább is addig kell várni, míg a minisztériumnál most tárgyalás alatt álló s a telekértékelkedési adóról szóló szabályrendelet jóváhagyást nyer. Amikor azután azok, akiknek a lebontásból haszna van, e hasznosodást megfizetik a városnak.

A felebbezést, amelyet Ekly József és tizennégy társa, valamennyien tekintélyes polgár irt alá, legközelebb fölterjesztik a belügyminiszterhez, ahol bizonyosan meg fogják semmisíteni a közgyűlés határozatát.

Baich Péter báró balesete.

Szerencsétlenség a zsuki lóversenyen.

A zsuki urlovasversenyen sajnálatos baleset érte a nagyváraditól társaság egyik legkedveltebb és Debreczenben is jól ismert tagját, báró Baich Pétert. Az elegáns Vilmos-huszárhadnagyot a legkitűnőbb urlovasok között emlegetik, mióta részt vesz a versenyeken s így balesetét élénk részvétellel kísérik a nagyváraditól társadalom. Baich Pétert most egy kolozsvári szanatóriumban ápolják, sérülése azonban nem ad okot aggodalomra.

A vasárnapi verseny legnagyobb érdeklődéssel várt számára, az Erdélyi díjra csöngteték föl a lovakat, báró Baich Péter Bihlen István grófnak Tulipán-ján állt a startszalag előtt, közvetlen mellette a Szikra ficinkált. Jól sikerült start után Tulipán lefogta Szikrát, a cél előtt 300 méterrel pedig már már biztos nyerőnek látszott, mikor egyszerre váratlanul kitört a lovasával együtt féloldalt nekivágódott egy zászlórúdnak. Szikra elrohant mellette, sőt az egész mezőny utólréte, de a ló végre ismét versenybe állva, báró Baich erős ostromozása alatt másodiknak robogott el a célkarika előtt.

Alig állott meg a mén, báró Baich lehányatlott a lóról. Báró Szentkereszthy vitte a mázsálóba, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kedvelt urlovas szilánkos csonttörést szenvedett a jobb karján s elképzelhetetlen kínokat állott ki, míg másodiknak beostorozta lovát. Báró Baich Pétert automobilon vitték Kolozsvárra, utközben elég nyugodtan tűrte a fájdalmakat, bár gyakran oly közel volt az ájuláshoz, hogy konyakkal kellett erősíteni.

Jogász, aki beáll hentesinasnak.

Terjeszkedik a szellemi proletárizmus.

A jogi pálya túlszűfolttsága és az ügyvédek számának évről-évre megdöbbentő gyarapodása ellen tudvalevőleg Székely Ferenc igazságügyminiszter törvényhozási reformmal keres védelmet. Két évvel akarja meghosszabbítani az ügyvédi oklevél elnyerésének idejét. És bármilyen radikális és szigorú is ez a tervezett reform, nagy rokonszenvvel fogadják jogász körökben. Mert régen érzi és tudja mindenki, hogy a jogi pályán ijesztően terjeszkedik a szellemi proletáriátus. Akárhány eset van, hogy a legszerényebb hivatalnok állásokra nagy számmal pályáznak diplomás emberek, akik az ügyvédi pályán nem tudtak boldogulni, nem voltak képesek maguknak biztos egzisztenciát teremteni.

Ezek a szomorú tapasztalatok érlelhették meg azt a meggyőződést a nagyváraditól jogakadémia egyik fiatal tehetséges hallgatójában, hogy jogi tanulmányainak elvégzésével párhuzamosan kitanul egy iparos mesterséget is.

Az érdekes uttörő fiatalember Tóth Imre nagyváraditól joghallgató, aki a napokban beállított Fröhlich János nagyváraditól hentesiparos gyárába.

— Hallottam — szól Fröhlichez, —

hogy önnek hentesinasra volna szüksége. Szeretnék beállari és megtanulni a hentesmesterséget.

Fröhlich csodálkozva nézett az uri külsejű intelligens fiatalemberre.

— Eddig hol dolgozott? Mit tanult?

— Nem dolgoztam még sehol. De tanultam. Jeles sikerrel érettségiztem a gimnáziumban és most a nagyváraditól jogakadémia hallgatója vagyok.

Házilag készült

férfi ingek,

VALÓDI BORSALINO és ANGOL

KALAPOK,

elegáns

nyakkendők

legnagyobb választékban legolcsóbban

LENGYEL

SAMUNÁL

Piac-utca 43.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Csákö és kalap móka A) bérlet. Csütörtökön Svihákok operette új betanulással B) bérlet. Pénteken Svihákok operette B) bérlet. Szombaton Svihákok operette A) bérlet. Vasárnap délután Kuruzsló dráma. Este Svihákok operette Kis bérlet.

* Színházi hírek. A színházi iroda a következőket közli: Svihákok. Ziehrer szép zenéjű operette, mely csütörtökön kerül színre új betanulással következő szerepváltásban kerül színre. A herceg Borbély. Mimi táncosné Miske Aranka. Muki von Rodenstein (porosztiszt) Zilahiné. Rudi von Unggenheim (porosztiszt) Bárdos. Blitz Fritz Horváth. Elza Szilassi. Roland Torma. Anna Unger Anna. Malter Prem festő Deésy. Wondracsek börtönőr Ligeti. Prepelka karmester Nádor. Fogadós Szántó. Fogadós Rónai H. — Cigányszerelem. A legközelebbi operette premierje a színházulatnak Lehár világhírű operette Cigányszerelem lesz. Az értékes operette november hó közepén kerül színre.

A tévedés áldozata.

Lugkőoldatot ivott egy kis gyermek

Végzetes tévedésnek esett áldozatul Tiszapolgáron egy 3 esztendő kis fiú. Lénárt János gazdaember kis fia az áldozat, aki tévedésből lugkőoldatot ivott.

Az eset különben úgy történt, hogy a kis gyerek az udvaron való játszózásában megszomjazott és vizet kért az egyik cselédétől. Az azonban nagyon el volt foglalva és csitította a gyermeket, hogy várjon. A gyerek sirni kezdett,

majd észrevett egy széken egy poharat, odaszaladt és felhajtotta. A pohárban pedig lugkőoldat volt. Az irtózatos mérreg természetesen a gyermeket megölte.

Most a csendőrség megindította a vizsgálatot, a gondatlanságért a cselédet teszik felelőssé, kinek nemtörődömsége miatt került a gyermek kezébe a mérreggel telt pohár.

A gyermek holttestét felboncolták és borzasztó égési sebeket konstataáltak. Az irtózatos mérreg a szegény kis fiúnak a belső részeit teljesen összeroncolta, úgy hogy egy óra leforgása alatt meghalt.

Az éjszaka dalaiból.

I.

Megszépülnek majd ezek az éjek,
Ha már csak az emlékei élnek.
Gyönyörűek lesznek majd e vágyak,
Ha a béke vet majd puha ágyat.
Rózsaszínre bágyad véres álmom,
Mit kin sajtolt nyomor-éjszakákon.
Az asszonyok is jók lesznek én hozzám,
Megsókolják öreges, bus orcám.
Aranyrá lesz sok kiperő könnyem,
Imádságos könyvvé verses könyvem.
Jó lesz, szép lesz és arany lesz minden,
Ha magához csókol majd az Isten.

II.

Mint márványszobor úgy ült tükrös trónján,
Fehér nyakát aranylánc fonta át.
Két sápadt gázláng bus, halovány fénynyel
Bearanyozta ives homlokát.

Csönd borult a márvány asztalokra,
A szivemet könnyes, méla bánat . . .
S amint néztem dus keble hullámzását,
Szivemben halk, szelíd nóta támadt.

S úgy néztem rá, mint madonna képre
Néz fel a hívő, töredelmesen . . .
S halálszagu, virrasztó, éji csöndben
Sirni szerettem volna csendesén.

Bor Gábor.

A vasuti kocsik tisztasága.

Rendkívül üdvös és régóta várt figyelemztetést intéz az államvasutak igazgatósága a közönséghez. A vasuti kocsik tisztántartására vonatkozik ez a figyelemztetés, amely hivatalosan arra, hogy végét veli a mai, sokszor botrányos állapotoknak.

Az utasok egy része ugyanis kellő nevelés, vagy jóízűs hijján az ételmaradékokat, narancs- és gyümölcshéjat elszórja a vasuti kocsikban s ezáltal nemcsak hogy bepiszkítja azokat, hanem terjeszti a fertőző betegségeket is. Az igazgatóság belátta azt, hogy ez az állapot közegészségügyi szempontból súlyos kifogás alá esik s ezért a személykocsik tisztántartása érdekében szigorú intézkedéseket léptetett életbe.

Mindazokat az állomásokat, amelyekből vonatok kiindulnak, szigorú büntetés terhe alatt kötelezte, hogy a vonatokba csak oly kocsikat sorozzanak be, melyek tisztaság szempontjából a legszigorubb követelményeknek megfelelnek.

A kalauzoknak kötelességévé tette, hogy utközben a tisztaság fentartásáról gondoskodjanak és ha annak szüksége fölmerül, az utazó közönséget felkérjék, hogy a szakaszoknak beszemetelése, avagy be-

piszkításától tartózkodjanak. Az utazó közönséget az állomási váró- és éttermekben, valamint a személykocsikban kifüggesztett felhívásban felkérte, hogy a kocsik tisztaságának fentartásában közreműködjenek, annak a várakozásnak adva kifejezést, hogy a művelt osztályhoz tartozó jobb érzésű utazó közönség a vasuti személyzetet a tisztaság érdekében kifejtendő törekvésében támogatni fogja.

Kijelenti egyben az igazgatóság, hogy az esetben, ha ezen figyelmeztetése és felhívása eredményre nem vezetne, kénytelen volna beszemetelt és bepíszkolt kocsiszakaszoknak tisztításáért, az Üzletszabályzat 23. §-án alapuló jogánál fogva tisztítási díjat beszédeni az illető utastól, bár ily díjak beszéde úgy az adminisztrációra, mint az utazó közönségre nézve is kellemetlenséggel járna.

UJDONSÁGOK

— **Helyszíni szemle.** Kovács József polgármester előnkette alatt ma egy küldöttség volt künn a határban, hogy az új tégláégető körkemence részére szükséges alkalmas teleket megszemlélje és kijelölje.

— **Az ohati bérletek.** Megemlékeztünk arról, hogy az ohati bérletek 1912-ben lejárnak. Miután az árverést nemsokára megtartják, a tanács megbizta a főügyészt, hogy készítse el az árverési föltételeket.

— **A város virilistái.** E hó 21-én délelőtt tartja meg ülését Debrecen város állandó választmánya, a mely a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1911-re érvényes névsorát fogja véglegesen megállapítani s az igazoló választmány határozatai ellen beadott főlzólamlások fölöött dönten.

— **A borhamisítás ellen.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter a borhamisítás megállítására borellenőrzővé Balassa István vincellériskolai igazgatót nevezte ki Hajdúvármegye és Debrecen város területére.

— **A város gazdaságából.** A most folyó őszi vásáron Debrecen város a ménéséből öt darab lovat fog eladni.

— **Mibe kerültek a gázcsövek.** A világi tási vállalat igazgatója most terjesztette be a tanácsnak a számlát azokról a gázcsövekről, amelyeket a múlt hónapokban fektettek le a városban, hogy több gázt tudjon a vállalat a városba juttatni. A vascsövek, amelyeket a resicai vasművek szállítottak, 38,677 korona 25 fillérbe kerültek.

— **Az Universále bizalmi orvosa.** Az „Universále“ Általános Népbiztosító társaság, melynek vezérképviseletét a Debreceni Agrárbank bírja, bizalmi orvosává dr. Széll Kálmánt orvosi karunk egyik kiválóságát nevezte ki.

— **A máv. jövő évi menetrendje.** Ma érkeztek meg Debrecenbe a magyar államvasutak üzletvezetőségei forgalmi osztályának főnökei és kiküldöttei, akik a jövő évi menetrendet kezdték tárgyalni.

— **Sátoros ünnep.** Izr. polgártársaink őszi ünnepeinek utolsójához érkeztek. Tegnap kezdődött meg a sátoros ünnep, melyet még most is hagyományos kegyelettel ünnepeinek. A 8 napos ünnep első két és utolsó 2 napja főünnep, melyet isentiszteletek tartásával ülnek meg.

— **A vásár.** Tegnap kezdődött meg Debrecenben a Dénes-napi nagyvásár, mely egész héten fog tartani. A méz, dió és gyümölcs-vásáron élénk volt az élet egész nap. Sok az eladó és vevő. E hó 21-én kezdődik az állatvásár, a mi szintén sok idegent vonz majd Debrecenbe.

— **Kőkori sirlet.** Nagy érdekességgel felfedezést tett a napokban Zoltai Lajos, a debreceni muzeum kiváló és tudós őre. Zoltai ásásokat végzett a Bihar-Udvari köztség határában levő Balázshalomban. Ez a 8 méteres halom telve volt Arpád-korabeli sírokkal. Zoltai a halom tetején kezdte meg az ásásokat és alig másfél méternyi mély ségben egy kőkori zsugorított sírra akadt. A sírban egy csontvázat talált, amely piros festékes volt. Ebből arra lehet következtetni, hogy a halottat az akkori szokás szerint tetovírozták. Igen érdekes, hogy a csontok körül teljes épségben megtalálták a halott alatt levő szőnyegnek a lenyomatát, amely azt bizonyítja, hogy már abban az időben tudtak szőni az emberek. A szőnyeg persze elporladt, de a földben megmaradt a nyoma. A debreceni muzeum ismét sok értékes régiséggel gyarapodott.

— **Állategészségügyi zárlat.** Hajdúhadházon a szarvasmarhánál fellépett nagyfokú száj- és körömfájás miatt az állatorvosi vizsgálat megtiltotta a szarvasmarhákivitelét és elrendelte az állategészségügyi zárlatot.

— **Elgázolta a kocsi.** Tegnap délután Dobi András 45 éves nádudvari lakosnak a lovai megvadultak és a kocsit elragadták. A vad vágatás közben Dobi András leesett a kocsiról s a jobb lába, amelyen a kerék keresztülment, eltört. Az amugy is összegázolt embert saját lakásán ápolják.

— **Csendélet egy debreceni telepen.** Fölháborító eset történt tegnap a Boér telepen, a Honti-utcai 15. számú házban. Kertész Ferenc 50 éves hivatalnok lakik itt, aki évek óta különválva él a feleségétől. A minap arra gondolt, hogy házasságából született kis leányát, akit a törvényszék az anyának ítélte, el fogja vitetni. E célból felszólította Nagy János borbélysegédet és Fekete György csizmadiát, hogy a gyerek ügyében való megbeszélések végett keressék fel a lakásán. Nagy János és Fekete György el is mentek Kertész lakására s ott nem tudni mi okból, Kertész elkezdte fojtogatni és állítólag meg is verték. Emiatt Kertész feljelentést tett a rendőrségen, amely a rejtélyesnek látszó ügyben széleskörű vizsgálatot indított.

— **Butorok** mindentéle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

— **Tiszti verseny.** A cs. és kir. II. Vilmos német császár és porosz király nevével viselő 7-ik huszárezred tisztikara e hó 28-án a debreceni versenypályán ezredtulajdonos-jubileum-verseny címen fényes versenynapot rendez, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg már eddig is. A verseny kezdete délután 1 órakor lesz.

— **A „Nyugat“** október 16-án megjelent számában folytatja Halász Imre a kiváló publicista „Egy letűnt nemzedék“ című cikksorozatát. Ugy politikai, mint társadalmi körökben élénk feltűnést és nagy érdeklődést keltett Halász Imrének id. gróf Andrássy Gyuláról írt közleménye, melynek folytatását a „Nyugat“ legújabb száma közli. A „Nyugat“ Ignóus, Osváth Ernő és Fenyő Miksa szépirodalmi és kritikai szemléjének főmunkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály és Móricz Zsigmond. A „Nyugat“ október 15-iki számának tartalma: Halász Imre: Egy letűnt nemzedék (Harmadik közlemény: gróf Andrássy Gyula II.) Ady Endre: Versek. Laczkó Géza: A porosz levél. (Elbeszélés.) Habits Mihály: Szimbolumok. (Stanzók.) Hatvany Lajos: Könyvek. (Az öreg Strindberg.) Szini Gyula: A vigasztalannak. (Vers.) Ambrus Zoltán: A nagyváros a kisvárosnál. (Befejező közlemény.) Ignóus: Jegyzetek. (Radó Sámuel: A népies politika. Válasz Ignóusnak; Október hatodika; Nevelés. Figyelő: Szindarabokról: „A föld“; „Reulemans kisasszony házassága“; Giberti gróf“; „Karenin Anna“; „Fenyő Miksa.“ Két kollektív kiállítás: Tölgyessy; Glatz (Lengyel Géza). A „költői nyelv“ és Csokonai“; (Ady Endre). „A szőnyeges harc“; (Ady Endre). Dr. Weszely Ödön: A modern pedagógia u ján, (Kunz Aladár). „Platon“, (Babits Mihály). „Musique moderne hongroise“, (Csá h Géza). — A „Nyugat“ előfizetési ára: egész évre K 20—, félévre: K 10.— Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Méréleg utca 9. — Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Csillán Miklós ref. 5 hónapos, Huszti János ref. 8 hónapos, Balogh Mária ref. 51 éves, Bálint Sámuel ág. hitv. ev. 74 éves, Tóth Mária rel. 3 hónapos, Vas Mihály ref. 69 éves.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

TÁVIRATOK.

Uj főrendek.

Budapest, október 18. A király báró Hengelmüller László nagykövetet, báró Hatvany-Deutsch József nagybirtokost, Heinrich Gusztávot, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát, ifj. Lónyay Sándor nyugalmazott főispánt és Ullmann Adolfot, a Magyar Államias Hitelbank vezérigazgatóját, élethossziglan a magyar főrendiház tagjaivá ki-nevezte.

Vége a nagy sztrájkknak.

Páris, október 18. (Ejféli.) A közmunkaügyi minisztériumnak kiadott közleménye a vasutasok sztrájkját befejezettnek jelenti ki, mert az összes vonalakon az üzemet ismét **rendesen,** minden legkisebb fenakadás nélkül lebonyolítják.

Páris, október 18. (Reggel 3 óra.) A vasutasok sztrájkbizottsága egyhangulag elhatározta a munka újból való felvételét. A bizottság manifesztumot fog közzétenni, melyben ki fogja fejteni elhatározásának indokait.

Versailles, október 18. Tegnap este a teherpályaudvar közelében az alagút előtt bombát dobtak a sinre, épp akkor, amidőn egy vonat haladt arra. Baj nem történt. A sinek sincsennek megrongálva.

Reiss tengernagy gyilkosai.

Lisszabon, október 18. Tegnap öt embert letartóztattak amiatt a gyanu miatt, hogy Candido Reiss tengernagyot megölték.

Az aradi orvossztrájk.

Arad, október 18. Az aradi munkáspénztár orvosi sztrájkjára a pénztár felhívta a betegeket, hogy hatósági orvosokhoz forduljanak. A polgármester utasította a rendőrorvosokat, hogy a pénztár betegeit gyógykezeljék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megbüntelt kártyázók.** Dári János helybeli lakos ez év június havában több társával mulatott a Mocsár Andrásné féle korcsmában. Mulatás közben előjött a kártya is. Egy rendőr azonban meglepte és igazolásra szólította fel őket, mire Dári szidalmazni kezdte a rendőrt, végül egy tíz koronást adott neki, hogy hallgasson és ne jelentse fel őket. Dári Jánost a törvényszék ma megvesztegelésért és szerencsejátékért 20 korona fő és 10—10 korona mellék pénzbüntetésre, míg két társát, Jeremiás Bélát és Tóth Istvánt szerencsejáték üzéséért 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5--40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Házlebontás

miatt

mélyen leszállított árban

eladásra kerülnek

Levélpapírok és Borítékok

különbéle irodai és rajzszerkek, iskolai és rajzfüzetek, rajztömbök. — Anthracen író és másoló tinták, írotollak, gomb- és tubusfestékek, tintatartók, írónok.

Különbéle üzleti és másoló-könyvek, számlatartók.

Fényképezési cikkek.

Névjegyek, eljegyzési és lakadalmi meghívók.

Horovitz Zsigmond

papirkereskedésében

Piac-utca 12. sz. alatt

Stencinger-ház.

Gondoskodjatok jövőtökről.

Mindenki úgy saját, valamint hozzártatózói jövőjét legalkalmasabban a **Kölcsönös Segélyző Egyesületnél Temesvároitt** biztosíthatja.

Mert 1 korona havi tagsági díj ellenében egy évi tagság után halálesetre 2000 korona halálzási segélyt, 3 évi tagság után munkaképzetelenség esetére 50 korona havi segélyt biztosíthat.

Csekély havi járulék mellett mindenki leányainak 2000 korona hozományt és fiugyermekeinek 2000 korona önállósítási segélyt biztosíthat.

Ha a gyermek atyja 3 évi tagság után elhal, az esetben minden további befizetés megszűnik és a fiu 13 éves koráig, a leány pedig 20 éves koráig 30 korona havi segélyt élvez, míg a fiu nagykorúsága, a leány férjhezmenetele alkalmával üzletreszenként 2000 korona teljes összegben kifizetetik.

Az intézet teljes biztonságot nyújt tagjainak, jegyzett üzletreszek 7 millió korona, ezen kívül **200,000 korona biztosítási alap az állampénztárba letéve.**

Alapszabályokat és felvételi ivateket a Kölcsönös Segélyző Szövetkezet titkárságánál **Debreczen, Hatvan-u. 16. sz. a. Tarr Mihálynál** díjmentesen kaphat.

Ügynökök helyben és vidékre felvétetnek.

Mutatvány Klár Andor most megjelent füzetéből.

Jóakarató tanács

Sokan azt állítják, hogy hitelgényük kielégítésénél, illetve pénzkölcsöneik megszerzésénél

közvetítőre nincs szükségük!

Ez téves felfogás, mert amint senki sem lehet saját orvosa, még ha ért is az orvosi tudományhoz, — vagy nem láthatja el peres ügyeit saját maga a bíróság előtt, ép oly kevésbé intézheti kellő szakértelemmel kölcsönének megszerzését. Gyakorlat teszi a mestert, ez a régi közmondás itt is alkalmazható. Az a magánfél, aki pénzügyetek lebonyolításával hivatásszerűen nem foglalkozik, nem lehet tisztában azzal, hogy a pénzügynek folytonos hullámozása közepette, melyik az a pénzforrás, hol hitelszükségletét legelőnyösebben szerezheti meg. — Aki tehát nem jártas a pénzügy világ szövevényes labirintusában, az csak ötletszerűen járhat el a saját ügyében is és lehetséges, hogy épen oda botlik be, ahol legkedvezőtlenebbül bánnak el vele. — Mig ha egy lelkiismeretes közvetítő bankirodához fordul, csekély jutalék ellenében, amely egyszer és mindenkorra fizetendő, fel lesz mentve a kölcsön megszerzésével járó fáradságok és keletetlenségek alól és hogy úgy mondjam, helybe hozzák neki a pénzt.

Ne sajnálja tehát a közvetítőtől a csekély jutalékot és bármily természetű pénzkölcsönre van szüksége, forduljon a legteljesebb bizalommal irodámhoz és eleve is biztosíthatom, hogy az eredményyel meg lesz elégedve.

KLÁR ANDOR.

Klár Andor bankirodája Piacz-utca 77. sz. :: Telefon: 445. sz.

Uj! Uj! Uj!
Ruhakölcsönző Intézet

LATINKA LAJOS
 szabó, vegytisztító és javító Intézete
 BATHYÁNYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalata. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Színi előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is esekély díjért kölcsön kaphatók. **Külön osztály.** Uraságoktól levetett ruhákat a legmagasabb árakban veszek s rendbe hozva olcsón árusítom.

Ötöndyök 1 órában belől szépen kivasalásznak 1 kor. 20 fillérért.

Becsés pártfogást kér

Latinka Lajos

OLCSÓ ÁRAK!

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a **legkifünőbb** házi szer a

**Hollandi
 GYOMORCSEPPER**

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debrecen.

Apró hirdetések.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL viñanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Láposy Hegedűs Sarolta okleveles cimbalomtanítónő. Darabos u. 25. sz. a.

KÉT FIATAL ember teljes ellátásra elfogadtatik. Darabos-utca 25.

1911. évre

két garnitúra mellé, feles haszonra

kerestetik

Egy gépész.

Bővebbet **Balmazújváros,** Battányi-utca 92. sz.

13,530/1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező, alább nevezett üzlet- és lakhelyiségek a f. évi **október hó 28-ik napján,** azaz **pénteken délelőtt 9 órakor,** a városháza nagy tanács-termében megtartandó nyilvános árverésen fognak bérbeadni.

1. Simonffy-utca 1-ső sz. városi bérházban levő 8. sz. bolthelyiség. — Kikiáltási ár: 1000 kor., az 1911. május hó 1-től — 1914. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre;

2. Simonffy-utca 2. sz. bérházban levő 8. sz. bolt. Kikiáltási ár: 1700 kor. (Ugyanazon időtartamra);

3. Ugyanazon bérházban levő 11. sz. bolthelyiség. Kikiáltási ár: 1000 kor. (Ugyanazon időtartamra);

4. Ugyanazon bérházban levő 12. sz. bolthelyiség. Kikiáltási ár: 600 kor. (Ugyanazon időtartamra);

5. Ugyanazon bérházban levő 13. számú bolt. Kikiáltási ár: 600 korona. (Ugyanazon időtartamra);

6. Ugyanazon bérházban levő 15. számú bolt. Kikiáltási ár: 500 korona. (Ugyanazon időtartamra);

7. Ugyanazon bérházban levő 17., 18., 19. sz. bolthelyiség az 1911. évi szeptember hó 1-től 1914. május hó 1-ig terjedő 2 év 8 hónapra. Kikiáltási ár: 2800 korona.

8. Péterfia-utca 76. sz. házban levő, Domokos István bérletében álló bolthelyiség az 1911. évi október hó 1-től — 1914. évi május hó 1-ig terjedő 2 és félévre. Kikiáltási ára: 300 korona.

9. Városháza alatti 16. sz. bolt az 1911. évi május hó 1-től 1914. május hó 1-ig terjedő 3 évre. Kikiáltási ár: 1600 kor.

10. A Simonffy-utca 2. sz. városi bérházban levő, I. emeleti 3. sz. lakás, mely áll: 3 lakószoba, 1 elő, 1 fürdő, 1 cselédszobából, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pincehelyiségből; az 1911. évi május hó 1-től — 1914. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre. Kikiáltási ár: 1000 korona.

11. Ugyanazon bérház I. emeleti 6. sz. lakás, mely áll: 3 lakó, 1 elő, 1 fürdőszobából, 1 kamara, 1 konyha, 1 klozett, 1 padláshelyiségből. (Ugyanazon időtartamra.) Kikiáltási ár: 1000 korona.

12. A Simonffy-utca 2. sz. bérházban levő I. emeleti 9. sz. lakás, mely áll: 3 lakó, 1 elő, 1 fürdőszobából, 1 konyha, 1 kamara és 1 klozett helyiségből. (Ugyanazon időtartamra.) Kikiáltási ár: 1000 kor.

13. Ugyanazon bérház II. emeleti 9. sz. lakás, mely áll: 2 lakó, 1 elő, 1 fürdő, 1 cselédszobából és klozett helyiségből. Kikiáltási ár: 500 korona. (Ugyanazon időre.)

14. Ugyanezen bérházban levő II. emeleti 9. sz. lakás, mely magában foglal 3 lakó, 1 elő, 1 fürdőszobát, továbbá 1 konyhát, 1 kamarát, 1 klozzet, 1 padlást és egy pincehelyiséget. (Ugyanezen időtartamra. Kikiáltási ár 1050 kor.

Árverés alkalommal a kikiáltási ár 10 százaléka az árverés napján, az árverelő bizottságnál készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvevősegnél a hivatalos órák alatt (8—1 óráig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910. október hó 13.

A városi tanács.

Nagy jövedelemre

tehet szert intelligens megjelenésű fiatal uri ember, aki az üzleti élet iránt érzékkel bír, a helyi piacon való eljárásra. Jelentkezni lehet személyesen a kiadóhivatalban, Piac-utca 12.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel, **megfelelő helyiséget**

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságú, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.